

A felek kérelme alapján sem kell tárgyalást tartani, ha az elsőfokú bíróság ítéletét az eljárás megszüntetése, vagy eljárási szabálysértés miatt kötelező okból kell hatályon kívül helyezni, a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, a fellebbezés csak a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével, illetve az előzetes végrehajthatósággal kapcsolatos, vagy a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul.

A közbenső ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, amelyet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de a jelen bíróságnál kell elektronikus úton vagy nem elektronikus kapcsolat tartó fellebbező fél esetén papír alapon 7 példányban benyújtani.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltan tartja, vagy tárgyaláson foganatosítható bizonyítást kell lefolytatni. A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésében kell előterjesztenie. A fellebbező fél ellenfele a fellebbezés kézbesítésétől számított tizenöt napon belül tárgyalás tartását kérheti.

A felek kérelme alapján sem kell tárgyalást tartani, ha az elsőfokú bíróság ítéletét az eljárás megszüntetése, vagy eljárási szabálysértés miatt kötelező okból kell hatályon kívül helyezni, a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, a fellebbezés csak a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével, illetve az előzetes végrehajthatósággal kapcsolatos, vagy a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul.

I n d o k o l á s

- [1] I. rendű alperes, mint adós, II. rendű alperes, mint adóstárs és felperes jogelődje, a Budanest Hitel-és Fejlesztési Bank Nyrt, mint hitelező 2008. július 17. napján _____ szerződésszámon „Ingatlan felújítási kölcsönszerződés” elnevezésű szerződést (továbbiakban kölcsönszerződés) írtak alá.
- [2] A kölcsönszerződésben a hitelező kötelezte magát arra, hogy az adósnak a _____ szám alatt található lakás felújítása céljából _____,- CHF összegű kölcsönt biztosít a szerződésben megjelölt ingatlanon alapított jelzálogjog fedezete mellett, az adós pedig kötelezte magát a kölcsön és a szerződés szerinti járulékai megfizetésére.
- [3] A kölcsönszerződés 2.1. pontjában a kölcsön futamideje _____ hónapban, a törlesztőrészletek száma _____ darabszámban, a kölcsön lejáratí ideje legkorábban 2023. 08. 10. napjában, az ügyleti kamat 6,79 százalék mértékben került meghatározásra.
- [4] A kölcsönszerződésben (2.5. pont) felek a THM mértéke 7,19% mértékben határozták meg.
- [5] A kölcsön folyósításának feltételeként a felek a szerződés 3.1. pontjában rögzítették, hogy a kölcsön folyósítása akkor történik meg, ha a folyósítási napot legalább 5 banki nappal megelőzően a _____ szám alatti ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára az első zálogjogi ranghelyre a kölcsönszerződés biztosítására a hitelező javára a jelzálog alapításáról szóló zálogszerződés szerinti jelzálog bejegyzése iránti kérelem az ingatlan tulajdoni lapján széljegyként szerepel és az ingatlannal kapcsolatos változás nem következik be a 2008.04.07-i állapothoz képest.

- [6] A kölcsönszerződés 3.2.2. pontja szerint a bank maximum _____ - forintnak megfelelő, a kölcsön folyósításának napján érvényes a bankszámla konverziós vételi árfolyamán számított svájci frank összeget folyósít.
- [7] A kölcsönszerződés 4.2. pontjában a felek rögzítették, hogy „a kölcsön törlesztése oly módon történik, hogy az esedékesség időpontjában az esedékes törlesztőrészlet összegével a bank megterheli az adós banknál vezetett devizabankszámláját. Az adós a szerződés aláírásával kötelezettséget vállalt arra, hogy az aktuális törlesztőrészlet teljesítéséhez szükséges fedezet, azok esedékességének időpontjában a kölcsön futamideje alatt rendelkezésre áll deviza bankszámláján. Az adós köteles viselni a törlesztőrészletek megfizetéséhez szükséges deviza átváltásból eredő valamennyi árfolyamkockázatot.”
- [8] A kölcsönszerződés 4.3. pontja akként rendelkezik, hogy „amennyiben bármely törlesztő részlet esedékessége munkaszüneti vagy a bankszünnapra esik, az esedékesség napja az azt követő első banki munkanapon amennyiben az esedékesség napján a törlesztő részlet teljesítéséhez szükséges fedezet az esedékesség időpontjában nem áll rendelkezésre, a bank jogosult az aktuális törlesztő részlet és a késedelmi kamat összegével az adós banknál vezetett bármely számláját megterhelni. Ebben az esetben az aktuális törlesztő részlet és a késedelmi kamat összegének meghatározása a terhelés napján érvényes, bankszámla konverziós eladási árfolyamán történik. Ezzel összefüggésben esetlegesen felmerülő általában adós köteles viselni.”
- [9] A kölcsönszerződés 5.1. pontjában rögzítésre került, hogy „ha a CHF forinthez viszonyított árfolyamának változása olyan mértékű, hogy a bank számára az ingatlan fedezet már nem nyújt elegendő biztosítékot, úgy a bank jogosult a biztosíték kiegészítését kérni, az adós és/vagy a zálogkötelezett pedig köteles a bank írásbeli felhívására haladéktalanul a biztosítékokat kiegészíteni a bank által közölt árfolyamváltozás mértékének megfelelően. Az ezzel kapcsolatos valamennyi költséget az adós viseli.
- [10] A 8.4. pont rendelkezései szerint „az adós kijelenti, hogy a jelen szerződésben hivatkozott, az árfolyamváltozásból eredő kockázatokat megértette, és viseli azokat. Az adós kijelenti továbbá, hogy a bankkal szemben igényt nem érvényesít az árfolyamkockázatból eredően és kölcsön folyósítását mindezek ismeretében igényli.”
- [11] Az adós és adóstárs a kölcsönszerződés aláírásával kijelentették, hogy az Üzletszabályzat egy példányát átvették, rendelkezéseit megismerték és azt magukra nézve kötelezőnek ismerik el és tudomásul vették, hogy az üzletszabályzat a szerződés elválaszthatatlan részét képezi.
- [12] A kölcsönszerződés 1. számú mellékletét képezte „A jelzálog szerződés ingatlant terhelő zálogjog alapításához” elnevezésű okirat, amely szerint a kölcsön biztosítékául a _____ t _____ ingatlan egy per egy arányú tulajdoni hányadára első zálogjogi ranghelyen bejegyzett jelzálog szolgál. A felperesek 2008. július 17. napján Dr. Horányi Dóra mint dr. Parti Tamás budapesti közjegyző mellett működő közjegyző helyettes által készített _____ számon közjegyzői okiratba foglalt kötelezettségvállaló nyilatkozatot is tettek.
- [13] A felperesek 2015. áprilisában kézhez vették az alperesi jogelőd által elkészített 2014. XXXVIII. és XL. törvény szerinti elszámoló levelet, amellyel szemben a felperesek panasszal nem éltek.
- [14] Az alperesi jogelőd 2018. április 18-án kelt dr. Árvai-Kiss Anita mint dr. Berberovics Mirjana közjegyző mellett működő közjegyző helyettes által _____ Számom közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatával a kölcsönszerződést felmondta, ezzel a teljes tartozást lejárttá tette.
- [15] Felperesek a szerződés felmondását követően a kölcsönszerződésből eredő egyösszegű fizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget.
- [16] Az I. rendű alperesi jogelőd jogutódja beolvadás folytán az I. rendű alperes lett.

- [17] **Felperesek a módosított keresetükben** annak megállapítását kérték, hogy a felperesek és az I. r. alperes jogelődje között 2008. július 17. napján aláírt _____ sz. ingatlanfelújítási kölcsönszerződés érvénytelen. Kérték továbbá, hogy a bíróság a szerződést nyilvánítsa érvényessé oly módon, hogy a szerződés 4.2 pontjának utolsó mondata, a 4.3 pontjának utolsó mondata és a 8.4 pontja nem képezi a szerződés részét, ezért a felperesek az árfolyamkockázat viselésére nem kötelezhetőek. Csatolták a 2014. évi XL tv. 37. § (1) bekezdése alapján elkészített elszámolást, amely szerint a felperesek felé az I. r. alperes tartozása mindösszesen _____ - Ft.
- [18] A II. r. alperest az ítéletben foglaltak tűrésére kérték kötelezni.
- [19] Kérték az alperesek egyetemleges marasztalását a perköltségekben is.
- [20] Követelésük jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 237. § (2) bekezdésére, a 2014. évi XL tv. 37. § (1) bekezdésére, az 1/2010. (VI.28) PK. vélemény 5. pontjára, az rPtk. 4. § (1) bekezdésére, 8. § (1) bekezdésére, 9. §-ra, 11. § (1)-(2) bekezdésére, 198. § (1) bekezdésére, 205. § (1)-(3) bekezdésére, 205/A § (1)-(2) bekezdéseire, 207. § (1)-(2) bekezdéseire, a 209. § (1), (2), (4), (5) bekezdéseire, a 209/A § (2) bekezdésére, az 523. § (1)-(2) bekezdéseire, a 685. § d), e) pontjaira, a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV tv 2. § a) pontjára, a Hpt. 3. § 1b) pontjára, 4. § (1) bekezdésére, 5. § (1) bekezdése, 203. § (6), (7) bekezdéseire, 210. § (1) bekezdésére, a Hpt. számú melléklet I.10.2., I.10.2.a pontjára, I.10.3 pontjára hivatkoztak. A peres felek kényszerű pertársasága kapcsán a Pp. 36. §-t jelölték meg.
- [21] Kereseti tényállításuk szerint felperesek és az I. r. alperes jogelődje 2008. július 17-én ingatlanfelújítási kölcsönszerződést írtak alá, a kölcsön biztosítékaul a Budapest, _____ hrsz. alatti felperesek tulajdonát képező ingatlan szolgált. Az I. r. alperes jogelődje 2015. március 30-án a tisztességtelenül felszámított összeg vonatkozásában elszámolást készített és az elszámolást a felperesek részére kézbesítette. Az I. r. alperesi jogelőd a kölcsönszerződést 2018. április 18. napján kelt levelével felmondta. Felperesek előadták, hogy fogyasztói minőségükben írták alá a kölcsönszerződést, a kölcsönszerződés ennél fogva fogyasztói szerződésnek minősül.
- [22] A szerződés érvénytelenségének indokaként az árfolyamkockázati tájékoztatás hiányát jelölték meg. Kifejtették, hogy a szerződés nem tartalmaz rendelkezést az árfolyamkockázat tartalmára, annak mibenlétére, annak kiváltó okaira az árfolyamváltozás hatásaira vonatkozóan. E körben hivatkoztak a 2/2014. PJE határozat 1) pontjára. Az árfolyamkockázati tájékoztatás követelmény rendszere kapcsán hivatkoztak továbbá a C-186/16, C-51/17, C-227/18, C-609/19, C-776/19, és 782/18 számú EU döntésekre is.
- [23] **Felperesek az alperesek ellenkérelme kapcsán benyújtott válasziratukban** az elévüléssel kapcsolatban kifejtették, hogy mindaddig, amíg a bíróság nem dönt a szerződés érvénytelenségéről, addig nem lehet esedékes az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonás iránti igény sem. Az árfolyamkockázati tájékoztatás nem megfelelése tekintetében fenntartották a kereseti kérelemben foglaltakat. A 20% mértékű árfolyamkockázattal kapcsolatban hangsúlyozták, hogy az alperes által hivatkozott 2014/17 EU irányelv a szerződés megkötését követően született, illetve álláspontjuk szerint semmi nem írja elő, hogy 20 %-os árfolyam elmozdulásig kötelesek a fogyasztók viselni az árfolyamkockázatot.
- [24] **I. r. alperes írásbeli ellenkérelmében** a kereset elutasítását és felperesek perköltségben marasztalását kérte. Álláspontja szerint a felperesek érvénytelenség levonására vonatkozó igénye elévült. E körben hivatkozott az EBH 210.2022. számú eseti döntésre. Előadta, hogy a szerződés semmisége esetén a szerződés megkötésének időpontjától érvénytelen, erre tekintettel a jogkövetkezmények levonása iránti igény elévülése a szerződés megkötésének napján, azaz 2008. július 17-én megkezdődött. Állította, hogy legkésőbb a 2015. törvényi elszámolás kézbesítésekor felperesek tudomást szereztek a tisztességtelen szerződéses

kikötésekről, ettől az időponttól kezdődően 1 év állt a felperesek rendelkezésére az igényük érvényesítésére. Másodlagosan hivatkozott arra, hogy az I. r. alperes jogelődje ismertette az árfolyamkockázatot a szerződés IV.2., IV.3., VIII.4 pontjaiban és a 2008. június 25-én kelt „Nyilatkozat devizaalapú hitelekhez” elnevezésű dokumentumban is megadta a kellő tájékoztatást. Hangsúlyozta, hogy a kockázatfeltárás tartalma megfelel a hazai és uniós elvárásoknak. Vitatta a szerződés érvénytelensége esetén alkalmazandó jogkövetkezmények körében elvégzett felperesi számítást. Kiemelte, hogy a 20% mértékű árfolyamkockázatot felpereseknek fogyasztói tájékoztatás hiányában is viselnie kell. A felperesi számítás ellenében elvégzett kalkulációra hivatkozva állította, hogy 20%-os árfolyamkockázat viselése esetén a felperesek tartozása _____ Ft lenne. Ellenkérelem-változtatásához csatolt kimutatása szerint, amely az árfolyamkockázat nélkül került kimunkálásra, a felperesek fennálló tartozása _____ - Ft.

- [25] **A II. r. alperes perbevonását követően benyújtott ellenkérelmében** a kereset elutasítását és felperesek egyetemleges marasztalását kérte a perköltségekben. Az I. r. alperessel egyezően elsődlegesen elévülésre hivatkozott. Másodlagosan - szintén az I. r. alpereshez csatlakozva - előadta, hogy az I. r. alperes jogelődje megfelelő tájékoztatást nyújtott felperesek számára az árfolyamkockázatról. Felperesek számításával kapcsolatban állította, hogy az téves, mert nem felel meg az EUB C-705/21 döntésben foglaltaknak, illetve a Kúria Gfv.VI.30.206/2023/2. számú döntésében foglaltaknak a szerződés érvénytelensége esetén, ugyanis az érvénytelen szerződéses rendelkezések kihagyásával, vagyis az árfolyamkockázat nélkül, az eredeti szerződéses feltételek érintetlenül hagyásával kell az elszámolást elvégezni. Erre tekintettel a II. r. alperes által elvégzett számítás szerint 2015. március 3. napján fennálló tartozása a felpereseknek _____ - Ft, 2015. március 3-tól 2018. november 23. napjáig fennálló tartozásuk _____, - Ft, 2023. augusztus 9-ig a késedelmi kamat összege _____, - Ft. II. r. alperes szerint a felperesek törlesztése a felperesi _____), - Ft kifizetésére vonatkozó állítással szemben mindösszesen _____ - Ft volt.
- [26] **A kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó tisztességtelen feltételeire alapított érvénytelenség megállapítása és az érvénytelenség további jogkövetkezményének levonása tárgyában előterjesztett kereset a jogalapja tekintetében alapos volt.**
- [27] A bíróság a tényállást a peres felek előadása, és a felek által becsatolt okiratok tartalma alapján állapította meg, a Pp. 266. § (1) bekezdésére is figyelemmel.
- [28] A bíróság mindenekelőtt rögzíti, hogy a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 1. § és 50. §. (1) bekezdése alapján a jelen per alapjául szolgáló 2008. július 17. napján megkötött kölcsönszerződésre a régi Ptk. azaz, az 1959. évi IV. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.
- [29] A bíróság a nem vitás, és a csatolt okiratok tartalmával is igazolt tények alapján megállapította, hogy I. rendű alperes, mint adós, II. rendű alperes, mint adóstárs és felperes jogelődje, a Budapest Hitel-és Fejlesztési Bank Nyrt, mint hitelező 2008. július 17. napján a felperesek által csatolt okiratokba foglalt tartalommal az rPtk. 523. § (1) bekezdésével, és az rHpt. 2. számú melléklet I/ 10.2. pontjával, és III/5. 1. pontjával nevesített fogyasztási kölcsönszerződés jött létre, mely a későbbi 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) 1. § (1) bekezdése értelmében vett fogyasztói kölcsönszerződéseknek minősült, ezért vonatkoztak rá „a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről” szóló 2014. XXXVIII.

törvény (DH1 törvény) és a „Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről” szóló 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) rendelkezései.

- [30] Ezzel a szerződéssel a nem vitás tények és a csatolt okiratok tartalma alapján külön okiratba foglaltan felperesek és I.r. alperes jogelődje között biztosítéki szerződés is létrejött, amely keretében a felperesek tulajdonában álló ingatlant terhelő, rPtk. 254. § (1) bekezdése szerinti szerződéssel rPtk. 261. § (1) bekezdésével nevesített jelzálogjog került alapításra.
- [31] Az I.r. alperesi jogelőd az igényelt kölcsönösszeget a szerződés szerint folyósította, és a felperesek megkezdték a szerződésben vállalt fizetési kötelezettségeik teljesítését.
- [32] Fizetési késedelem okán az I.r. alperes jogelődje a kölcsönszerződést és a kapcsolódó jelzálogjog szerződést azonnali hatállyal felmondta a csatolt közjegyzői okiratok és a nem vitás tények alapján, ami a rPtk. 321. § (1), (2) bekezdésére, és 319. § (2) bekezdésére figyelemmel a jövőre nézve megszüntette a szerződéseket, és a feleknek elszámolási kötelezettsége keletkezett.
- [33] A megszünt szerződésekből eredő tartozásoknak nem vitásan megtörtént a II.rendű alperesi követeléskezelőre való átruházása 2023.03.07. napján, így a megszünt szerződésből eredő követelések jogosultjává a felperesekkel szemben a II.rendű alperes vált.
- [34] A perbeli kölcsönszerződés a 2014. évi XXXVIII. törvény (továbbiakban DH1 törvény) 3. § (1) bekezdése szerint semmis, kétnemű árfolyamok alkalmazását rendelő kikötéseinek a helyébe a DH1 törvény 3. § (2) bekezdése szerint mind a folyósítás, mind a törlesztés tekintetében visszamenőlegesen az MNB hivatalos devizaárfolyamának alkalmazására irányuló rendelkezés lépett. A tisztességtelen kikötés folytán jogalap nélkül teljesített fogyasztói fizetések elszámolását a jogalkotó a 2014. évi XL. törvény (továbbiakban DH2 törvény) 3., 4., 6 §-ában rendezte. A DH 2 törvény szerinti elszámolás az I., II.r. felperesekhez megérkezett, ellene panasszal nem éltek, az elszámolás felülvizsgáltnak minősül a DH2 törvény 37. §-a alapján.
- [35] A bíróságok számára kötelező 1/2016. számú PJE határozat indokolása szerint a fenti jogszabályhelyek rendelkezései alapján megállapítható, hogy a jogalkotó utólag kiküszöbölte és orvosolta a folyósított kölcsön, illetve a meghatározott törlesztő részletek összegében jelentkező tisztességtelen különemű árfolyamokat, ezzel nem csak a múlt, hanem a jövőre nézve is rendezte az alkalmazandó deviza átszámítási árfolyamot, melynek meghatározása így törvényen alapul.
- [36] A DH1, 2 törvényekkel rendezett érvénytelenség, nem zárja ki a 2008-ban megkötött deviza alapú szerződés egyéb okból fennálló érvénytelensége érdemi vizsgálatát (lásd. 2014. évi LXXVII. törvény (forintosítási tv.) értelmezésével és gyakorlati alkalmazásával összefüggő bírósági kérdések tárgyában a Kúria Polgári Kollégiumában 2015. június 22-én, 23-án, 29-én és július 2-án a devizahiteles perket tárgyaló kúriai bírák, valamint a főtanácsadók részvételével megtartott megbeszéléseken kialakított álláspontokról szóló emlékeztetőt). Az érvénytelenségre történő hivatkozás nem joggal való visszaélés.
- [37] A bíróságnak a közbenső ítélet kapcsán abban a kérdésben kellett döntenie, hogy a 2008. február 19-én létrejött deviza alapú kölcsönszerződés részét képező azon főszolgáltatás körébe tartozó általános szerződési feltételek, melyek szerint az árfolyamváltozás kockázatát (árfolyamkockázat) teljes mértékben a felperes fogyasztó viseli, az árfolyamkockázatra

vonatkozó tájékoztatás nem megfelelő volta miatt tisztességtelennek minősülnek-e, és ennek a teljes szerződés semmissége-e a jogkövetkezménye.

- [38] A bíróságok számára kötelező 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontja szerint a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot a kedvezőbb kamatmérték ellenében korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is, - nem volt világos, nem volt érthető. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen.
- [39] A fentiekkel összhangban álló, azt kiegészítő C-51/17. számú EUB ítéletben kifejtett, kötelezően alkalmazandó „a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről” szóló A TANÁCS 1993. április 5-i 93/13/EGK irányelvre vonatkozó jogértelmezés szerint az árfolyamkockázattal kapcsolatos szerződési feltétel akkor világos és érthető, ha nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthető a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.
- [40] A felperesek helytállóan hivatkoztak arra, az irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó a pénzügyi szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van többek között az információs szintje tekintetében, ezért a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának, és következőképpen az átláthatóságnak a 4. cikk (2) bekezdésében írt követelményét kiterjesztő módon kell érteni (C-186/16. 44. pont). Mindezt magának a pénzügyi intézménynek a fogyasztó részére adott tájékoztatásából kell kitűnnie mindazon információknak, amely alapján egy általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó megalapozott döntéseket hozhat (C-186/16. 49. és 51. pontok).
- [41] Az EU Bíróság több, a 2/2014. PJE határozatot követően hozott döntésében foglalkozott a fogyasztót terhelő árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás tisztességtelenségének megítélésével, részletesen kifejtve, mire kell kiterjednie a tájékoztatásnak ahhoz, hogy az az irányelv 4. cikk (2) bekezdésének helyes értelmezése szerint ne csak alaki és nyelvtani szempontból, hanem tartalmát is tekintve világosnak és érthetőnek minősüljön.
- [42] Az Európai Bíróság határozataiban írtak szerint a tájékoztatásnak ki kell térnie a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására (C-186/16. 49. pont); azon mechanizmus konkrét működésére, amelyre az érintett feltétel utal, valamint adott esetben az e mechanizmus és a többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyra oly módon, hogy a fogyasztó pontos és érthető szempontok alapján értékelhesse a számára ebből eredő gazdasági következményeket (C-186/16. 45. pont, C-26/13. 75. pont); arra, hogy a fogyasztó a devizaalapú kölcsönszerződés aláírásával bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénz, amelyben jövedelmét kapja, leértékelődik (C-186/16. 50. pont). Az irányelvben előírt világos és érthető

megfogalmazás követelményének megfelel az a devizaalapú kölcsönszerződés is, amely úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmezteti kifejezetten arra, az árfolyamváltozásnak nincs felső határa (azaz nem szükséges, hogy a „korlátlan” vagy „nincs felső határa” kifejezéseket kifejezetten tartalmazza a kikötés), de csak abban az esetben, ha egyfelől a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági követelményeit is (C-227/18. számú végzés 40.).

- [43] Arra alappal hivatkoztak az alperesek, hogy sem az Európai Bíróság, sem a jogegységi határozatok olyan elvárást nem fogalmaztak meg, miszerint a tájékoztatásnak konkrét adatokat, számítást, illetve az árfolyam várható alakulásának bemutatását is tartalmaznia kellene, feltéve, ha ennek hiányában is a tájékoztatásból az árfolyamkockázat mibenléte és annak gazdasági következményei világosan és egyértelműen felismerhetők.
- [44] A deviza alapú kölcsönszerződésnek azon feltételeiben, melyek szerint a kedvezőbb kamatmérték ellenében az árfolyamkockázatot korlátlanul a fogyasztó viseli, benne van annak a lehetősége, hogy az árfolyamváltozásból eredő hátrányok meg is haladhatják, akár jelentősen is az alacsonyabb kamat által nyújtott előnyöket, ami a fogyasztót jelentősen hátrányos helyzetbe hozza, terhére indokolatlan egyenlőtlenséget okoz. Amennyiben pedig ilyen, az ügylet lényegét jelentő, jelentős gazdasági következménnyel járó szerződési feltétel megfogalmazása nem világos és érthető, noha a feltétel megfogalmazója a pénzügyi mechanizmusokat jól ismeri, és külön jogszabály által is elvárt kötelezettsége a megfelelő tájékoztatás, a szerződési feltétel a jóhiszeműség és tisztesség követelményével ellentétes.
- [45] A bíróság a főszerződés körébe tartozó, azon egyedileg meg nem tárgyalt szerződéses rendelkezések tisztességtelenségét illetően, melyek szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, azt vizsgálta a felek által előadott tények, és a rendelkezésre álló bizonyítékok tükrében, hogy e szerződési feltételek világosak és érthetőek voltak-e az alperes, - mint a régi Ptk. 685. § d) pontja szerinti fogyasztó – számára.
- [46] Ennek megítélésekor nemcsak a szerződés megfogalmazását, de összességében a szerződés megkötésére vezető minden körülményt – így a közzétett reklámban, egyéb formában kapott tájékoztatást is – figyelembe kellett venni (2/2014. Polgári jogegységi határozat). E körben a Pp. 265. § (1) bekezdése, valamint a 2/2014. Polgári jogegységi határozat alapján az I., II.r. alperest terhelte a perben annak a bizonyítása, hogy az árfolyamkockázat valós tartalmára vonatkozó konkrét és egyedi tájékoztatás oly módon történt meg, amely alkalmas volt arra, hogy az átlagos fogyasztó értékelhesse e feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt gazdasági következményeit.
- [47] Az árfolyam kockázatról történt tájékoztatás tisztességtelen, ha abból világosan és egyértelműen nem ismerhető fel az árfolyamkockázat mibenléte és annak gazdasági következményei (BH 2021.5.141.)
- [48] Az I., II.r. alperes a kölcsönszerződés 4.2., 4.3., 5., 8.4. pontjában adott írásbeli tájékoztatásra hivatkozott. Az alperesek által hivatkozott pontok az árfolyamkockázattal kapcsolatban csupán arról tájékoztatták a felpereseket, hogy ők kötelesek viselni a törlesztőrészletek megfizetéséhez szükséges deviza átváltásból eredő valamennyi árfolyamkockázatot (kölcsönszerződés 4.2., 4.3 pontjai). A kölcsönszerződés 5.1. pontjában az került rögzítésre, hogy „ha a CHF forinthez viszonyított árfolyamának változása olyan mértékű, hogy a bank számára az ingatlan fedezet már nem nyújt elegendő biztosítékot, úgy a bank jogosult a biztosíték kiegészítését kérni, az adós és vagy a zálogkötelezett pedig köteles a bank írásbeli felhívására haladéktalanul a biztosítékokat kiegészíteni, a bank által közölt árfolyamváltozás

mértékének megfelelően. Az ezzel kapcsolatos valamennyi költséget az adós viseli.” A bíróság kiemeli, hogy a szerződés 4.2., 4.3., 5.1. pontjaiból csupán az tűnik ki, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázatot az adósok viselik, az árfolyamváltozás valós veszélyére való figyelemfelhívás ezen szerződéses rendelkezésből azonban nem olvasható ki. A 8.4 pont semmilyen az árfolyam kockázattal kapcsolatos tájékoztatást nem tartalmaz. Ezen szerződéses rendelkezés is csupán az adós azon kijelentését tartalmazza, amely szerint az árfolyamváltozásból eredő kockázatokat megértette és viseli azokat.

- [49] A bíróság leszögezi, hogy a szerződés fenti rendelkezései alapján, amely csupán arra irányult, hogy a felperesek átvállalják a CHF/forint árfolyam változásból eredő kockázatot, nem volt egyértelműen felismerhető az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül, hogy a szerződésben szereplő azon rendelkezés, amely szerint az árfolyamkockázatot átvállalják pontosan mit jelent milyen következményekkel jár. Ezen okból a bíróság a 2/2014 PJE határozat 1. pontjában írtakat a később meghozott európai bírósági ítéletekben meghatározott szempontokkal együtt értelmezve úgy ítélte meg, hogy az adott ügyben nyújtott árfolyam kockázatról szóró tájékoztatás nem felel meg a tisztességes tájékoztatással szemben felállított követelményrendszernek.
- [50] E szerződéses pontokban adott tájékoztatás nem alkalmas az információs egyensúlytalanság kiküszöbölésére. A Kúria Konzultációs Testületének emlékeztetője alapján a tájékoztatás elmaradása vagy nem megfelelő tartalma tisztességtelenséget eredményez, amelyhez egész szerződés semmisségét okozza, amelynek következtében a fogyasztó nem kötelezhető az árfolyamkockázat viselésére. A bíróság megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés 4.2., 4.3., 5.1., 8.4 pontjaiban rögzített tájékoztatás nem felel meg az EUB C-51/17 és a C-227/18. számú ítéletben, a Kúria Konzultációs Testületének emlékeztetőjében, valamint a 2/2014 PJE határozatban és a 93/13/EGK irányelvben foglalt elvárásoknak.
- [51] Mindezek alapján a bíróság megállapította, hogy a teljes kölcsönszerződés a fogyasztói szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó szerződési feltételeinek tisztességtelensége okán - érvénytelen, ebből eredően nem alkalmas a célzott joghatás kiváltására, abból jogok és kötelezettségek nem származnak.
- [52] Mindezekre figyelemmel a bíróság a felperesek e tárgyban előterjesztett kereseti kérelmét jogalapjában alaposnak ítélte meg.
- [53] A bíróság a perköltség viseléséről az ítéletében határoz.
- [54] A közbenső ítélet elleni fellebbezési jog a Pp. 365. (2) bekezdés a) pontján alapul.

Budapest, 2024. január 26.

dr. Borbély Tünde s.k.
bíró